

**ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
Հիմնադրամի հոգաբարձուների
խորհրդի 28-06-2023 թ. որոշմամբ
«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ՝
Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Ց ՈՒ Ն
հիմնադրամի 2022 թ. գործունեության մասին**

1. Հիմնադրամի՝		
1.1 Լրիվ անվանումը	«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ	
1.2 Գտնվելու վայրը	ԵՐԵՎԱՆ ՆՈՐՔ-ՄԱՐԱՇ ՆՈՐՔ-ՄԱՐԱՇ ԹԱՂԱՄԱՍ ՏԵՐՅԱՆ 105	
1.3 Պետական գրանցման համարը	222.160.840381	
1.4 Պետական գրանցման տարին, ամիսը, ամսաթիվը	2002-09-18	
1.5 ՀՎՀՀ-ն	01504054	
1.6 Հեռախոսը (այդ թվում՝ բջջային)	+(374)10566050	
1.7 Պաշտոնական ինտերնետային կայքը	polytechnic.am	
1.8 Էլեկտրոնային փոստը	k.khachatryan@polytechnic.am	
2. Հիմնադրի անուն, ազգանուն կամ անվանում՝		
ՀՀ կառավարություն		
3. Հոգաբարձուների խորհրդի անդամների անուն, ազգանուն՝		
Վազգեն Մելիքյան		
Կառլեն Բեգոյան		
Աշոտ Խաչատրյան		
Սեյրան Ավետիսյան		
Արամ Գևորգյան		
Յուրի Սարգսյան		
Ալինա Ջզմեյան		
Աիդա Կիրակոսյան		
4. Կառավարչի անուն, ազգանուն՝		
Գոռ Վարդանյան		
5. Աշխատակազմում ընդգրկված անձանց քանակը	2238	
6. Անձեռնմխելի կապիտալի չափը		
7. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտ		
8. Ֆինանսավորման աղբյուրները՝		
8.1 Ֆինանսավորումն ըստ խմբերի	8.2 Ստացված ֆինանսական միջոցների նպատակը	8.3 Չափը
8.1.1 Պետական և համայնքային բյուջեներից դրամական մուտքեր		
	Բարձրագույն հետբուհական կրթություն նպաստ	1,886,487,100

	Բարձրագույն հետբուհական կրթություն կրթաթոշակ	128,326,900
	Գիտական թեմաներ, ենթակառուցվածքների պահպանում և զարգացում	400,562,750
8.1.2 Իրավաբանական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Գիտահետազոտական պայմանագրեր	15,100,000
	Սպասարկման ծառայություններ	27,152,200
	Տպագրահրատարակչական ծառայություններ	6,459,000
	Կրթական ծառայություն	109,782,300
	ՀՀ առևտրային բանկերում ցպահանջ ավանդներից տոկոսներ	77,778,000
	Դրամաշնորհներ	102,715,000
8.1.3 Ֆիզիկական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Վճարովի ուսուցում	1,467,109,400
	Ձեռնարկատիրական գործունեություն	136,360,800
9. Հիմնադրի ներդրումը`		
9.1 Դրամական միջոցներ	2,415,376,750	
9.2 Գույք	9.2.1 Տեսակը	9.2.2 Արժեքը
10. Նվիրատվություններ/ նվիրաբերությունները		
10.1 Նվիրատուները/նվիրաբերողներն ըստ խմբերի`	10.2 Նվիրված/նվիրաբերված գույք	
	10.2.1 Տեսակը	10.2.2 Արժեքը
10.1.1 Հայաստանի Հանրապետություն/համայնքներ		
10.1.2 Իրավաբանական անձինք		
	Համակարգիչ և համակարգչային տեխնիկա	40,263,120
	Կտրող սարք	228,000
	Լաբորատոր սարքեր	1,286,459
	Գրասենյակային գույք` սեղան, աթոռ,պահարան	1,781,449
	Սարք, սարքավորումներ	1,854,084
	Նյութեր	14,370,809
10.1.3 Ֆիզիկական անձինք		
	Պումպ	200,000
	Սարք, սարքավորումներ	992,538
	Նյութեր	22,007
11. Իրականացված ծրագրերը`		
11.1 Ծրագրի անվանումը	11.2 Ծախսված գումարը	
Բարձրագույն,Հետբուհական, Միջին մասնագիտական,Հանրակրթական կրթություն	3,395,564,593	
Գիտական հետազոտություններ	382,948,500	
Շարունակական և լրացուցիչ վճարովի ուսուցումից	10,492,207	
12. Ֆինանսական տարում օգտագործված միջոցների ընդհանուր չափը	4,556,072,300	

13. Կանոնադրական նպատակների իրականացմանն ուղղված ծախսերի չափը	3,789,005,300
---	---------------

Նշումներ՝

Հոգաբարձուների անդամներ են նաև Տիգրան Ավինյանը, Կարեն Թռչունյանը, Սուրեն Վարոսյանը, Ռոբերտ Խաչատրյանը, Զարուհի Մաթևոսյանը, Սարգիս Հայրոջյանը, Վահե Կուզոյանը, Ալեքսանդր Եսայանը, Արամ Սալաթյանը, Գոհար Մարգարյանը, Նարեկ Թամրազյանը, Բնգա Աբովյանը:

Ֆինանսական հաշվետվություններն ու ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտն իրականացնող անձի (աուդիտորի) եզրակացությունը՝ 33 էջերից:
էջերի քանակը

Հիմնադրամի տնօրեն _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

Գլխավոր հաշվապահ _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
2022թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ**

ԱՆԿԱՆ ԱՌՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀՈՄԱՆԴՐԱՄԻ ԽՈՍՏԱՐՔՐԾՈՆԵՐԻ ԵՐՐԻՐԻՂԻՆ

ԿԱՐՑՈՔ

Մեր կողմից իրականացվել է «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀՈՄԱՆԴՐԱՄԻ (Հիմնադրամի) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալու փոփոխություններ մասին, դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Հիմնադրամի՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀԱՄ):

ԿԱՐՑՈՒԹ ԿՐՄՔԵՐ

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Հիմնադրամից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրը) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել քաղականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

ՊԵՎՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎՈՐՄԱՆ ՕՐԱԿԵՐՈՒՄ ԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Հիմնադրամի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀԱՄ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առևելող հարցերը քաջահայտելու (եթե կիրառելի է), ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված

ՊԻ ԿԱ ԷՖ ԱՌՒԴԻՏ ԱՆԵՐՎԻՍ ՍՊՈ

հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Հիմնադրամը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձից պատասխանատու են Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

ԱՌՒԴԻՏԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌՒԴԻՏԻ ՀԱՄԱՐ

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն նրաշնչով չի կանխում, որ ԱՄՆ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցված կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանաց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՆ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք պմանագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- Բացահայտում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում քավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:
- Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման ջրացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր քայքայումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաչափում:
- Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ Հիմնադրամի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարված հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան քաղաքականությունների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու

ՊԻ ԿԱ ԷՖ ԱՌՈՒԴԻՏ ՍԵՐՎԻՍ ՍՊԸ

հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն իրավիճակին ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե նման բացահայտումները սխառաբան կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել նրան, որ Հիմնադրամը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:

- Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են աուդիտի ընթացքում մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Ք. Երևան- 19.06.2023թ.

ՊԻ ԿԱ ԷՖ ԱՌՈՒԴԻՏ ՍԵՐՎԻՍ ՍՊԸ

Տնօրեն
Որակավորված աուդիտոր

Որակավորված աուդիտոր

Գոռ Դավթյան

Հայկ Պողոսյան

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԷՋ

ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱԳԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

6

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՈՒԽՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՎ
 ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տերյան 105
 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Ծանոթ.	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հասույթ	4	4,179,223	3,815,043
Ինքնարժեք	5	(3,083,164)	(2,875,904)
Համախառն շահույթ		1,096,059	939,139
Եկամուտ շնորհներից		263,143	208,698
Շնորհների գծով ծախսեր	9	(263,143)	(208,698)
Այլ եկամուտ		35,412	39,263
Իրացման ծախսեր	6	(329,197)	(348,091)
Վարչական ծախսեր	7	(767,067)	(591,866)
Այլ ծախսեր	8	(92,729)	(68,383)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ/(վնաս)		(57,522)	(29,938)
Այլ ոչ գործառնական գործունեությունից եկամուտ/ծախս		37,438	59,267
Ստացված տոկոսներ		77,778	55,260
Ֆինանսական ծախսեր		-	-
Ոչ գործառնական եկամուտ		-	-
Ոչ գործառնական ծախս		-	-
Արտարժույթի արժեքի փոփոխությունից տարբերություն		(40,340)	4,007
Զուտ շահույթ մինչև շահութահարկը		(20,084)	29,329
Շահութահարկի գծով ծախս(փոխհատուցում)	10	(28,167)	(51,154)
Տարվա շահույթ(վնաս)		(48,251)	(21,825)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ հարկումից հետո		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		(48,251)	(21,825)

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ընդունվել և հաստատվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 19.06.2023թ.:

6-29 էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Ռեկտոր՝

Գլխավոր օգնական

(Handwritten signatures in blue ink)

Գ.Պ. Վարդանյան

Կ.Մ. Խաչատրյան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Ծնթ.	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	11	1,602,633	1,614,723
Հողամասեր		25,045	-
Ոչ նյութական ակտիվներ	12	5,294	6,585
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ		-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ		31,989	31,340
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		1,664,961	1,652,648
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	13	189,434	148,887
Պեքիտորական պարտքեր բյուջեին	14	-	393
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	14	42,695	51,675
Մնացորդներ դրամադրդրում և բանկերում	15	1,086,956	1,286,196
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		1,319,085	1,486,151
Ընդամենը ակտիվներ		2,984,046	3,138,799
Կապիտալ և պահուսպներ			
Վերագնահատման պահուստ		7,096	7,096
Այլ տարրեր		156,482	156,482
Կուսակցված շահույթ		1,101,678	1,149,929
Ընդամենը սեփական կապիտալ		1,265,256	1,313,507
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Ակտիվներիին վերաբերվող շնորհներ	18	1,116,969	1,165,126
Երկարաժամկետ փոխառություններ	17	12,166	30,415
Այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		52,056	64,371
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		1,181,191	1,259,912
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Հարկային պարտավորություններ	16	47,079	33,524
Երկարաժամկետ փոխառությունների կարճաժամկետ մաս	17	18,249	19,770
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	16	39,531	70,271
Եկամտաներին վերաբերվող շնորհներ	19	22,441	49,156
Ստացված կանխավճարներ		233,940	237,192
Պահուստներ		176,359	155,467
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		537,599	565,380
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		2,984,046	3,138,799

Ռեկտոր՝

Գլխավոր հաշվապահ՝

Գ.Պ. Վարդանյան

Կ.Մ. Խաչատրյան

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՈՒԽՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴԻՐԱՎ
 ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տերյան 105
 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Վերագնահատման պահուստ	Այլ տարրեր	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
2020թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,096	156,482	1,171,754	1,335,332
Տարվա շահույթ	-	-	(21,825)	(21,825)
2021թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,096	156,482	1,149,929	1,313,507
Տարվա շահույթ	-	-	(48,251)	(48,251)
2022թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,096	156,482	1,101,678	1,265,256

Ռեկտոր՝

Գ.Պ. Վարդանյան

Գլխավոր հաշվապահ՝

Կ.Ա. Խաչատրյան

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՒԽՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՐԱՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
 ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տերյան 105
 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	31.12.22թ ավարտված տարվա համար	31.12.21թ ավարտված տարվա համար
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	1,285,196	1,261,850
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր		
Արտադրանքի, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	4,067,559	3,748,445
Գործառնական այլ գործունեությունից	212,497	183,330
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	4,280,056	3,931,775
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր		
Նյութերի, ապրանքների ձեռքբերման գծով	(76,589)	(69,584)
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	(302,782)	(235,827)
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(3,645,932)	(3,238,585)
Վճարումներ պետական բյուջե	(30,472)	(123,062)
Վճարումներ սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամ	-	-
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում՝	-	-
Կրթաթոշակ և վճարումներ ՀԵՀ-ին	(241,361)	(215,534)
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	(4,297,136)	(3,882,592)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(17,080)	49,183
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր		
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից մուտքեր		
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր		
Ոչ ընթացիկ նյութական և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(258,938)	(81,097)
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից ելքեր	(258,938)	(81,097)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական մուտքեր		
Ֆինանսական գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	77,778	55,260
Ստացված տոկոսներ	77,778	55,260
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից մուտքեր	77,778	55,260
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(198,240)	23,346
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ**	-	-
Ներքին շարժեր**		
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	1,086,956	1,285,196

Ռեկտոր՝

Գլխավոր հաշվապետ՝

Գ.Պ. Վարդանյան

Կ.Ա. Խաչատրյան

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթություններ

1. ԼԵՐԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

1.1. Ընդհանուր տեղեկություններ

«Հայաստանի ազգային պոլիտեխնիկական համալսարան» հիմնադրամը (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) «Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարան (Պոլիտեխնիկ)» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության (պետական գրանցման համարը՝ 273.210.03288) իրավահաջորդն է (վիճակացման ակտին համապատասխան է: Հիմնադրամի հիմնադիրը Հայաստանի Հանրապետությունն է՝ ի դեմս ՀՀ կառավարության: Հայաստանի Հանրապետության անունից հանդես եկող պետական կառավարման լիազոր մարմինը ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարությունն է:

Հիմնադրամի գործունեությունը հիմնականում բակալավրի, մագիստրոսի կրթական ծրագրերով բարձրագույն մասնագիտական կրթության և հետազոտողի ծրագրով (ասպիրանտուրա) հետրամական մասնագիտական կրթության իրականացումն է ինչպես նաև նախադպրոցական, հանրակրթական (ավագ դպրոց), նախնական մասնագիտական և լրացուցիչ կրթական ծրագրերի կազմակերպումը:

Հիմնադրամի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Տերյան 105:

Հիմնադրամն ունի մասնաճյուղեր Գյումրի, Վանաձոր և Կարպան քաղաքներում:

Հիմնադրամի կառավարումը հիմնված է իր ինքնաբերական վրա՝ միանձնյա և կոլեգիալ կառավարման սկզբունքների զուգակցմամբ, հիմնադրի, լիազոր մարմնի, հոգաբարձուների խորհրդի, գիտական խորհրդի և օնկտորի գործառույթների իրականացմամբ:

1.2. Հիմնադրամի կառավարման մարմիններն են՝

- 1) հոգաբարձուների խորհուրդը.
- 2) տնօրենը (այսուհետ՝ օնկտոր): Հիմնադրամի կառավարման բարձրագույն և հսկողություն իրականացնող մարմինը հոգաբարձուների խորհուրդն է, որի լիազորությունների ժամկետը 5 տարի է: Հոգաբարձուների խորհուրդը ձևավորվում է Հիմնադրամի պրոֆեսորադասախոսական կազմի, ռեսանդենտների, հիմնադրի և լիազոր մարմնի ներկայացուցիչներից:

Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի անդամներն թիվը 20 է:

- 5-ը՝ պրոֆեսորադասախոսական կազմի ներկայացուցիչներ,
- 5-ը՝ ռեսանդենտների ներկայացուցիչներ,
- 5-ը՝ հիմնադրի ներկայացուցիչներ են՝ առաջադրված ՀՀ վարչապետի կողմից պետական պաշտոն զբաղեցնող անձանցից,
- 5-ը՝ լիազոր մարմնի ներկայացուցիչներ են կրթության, գիտության, մշակույթի և տնտեսության տարբեր ոլորտներից:

2. ՖՀՄԱՆՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՏՎԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտներին (ՖՀՄՄ) համապատասխան:

ՖԻՆԱՆՍՏՈՒՄԱԿԱՆ ԵՎ ԿԱՏԱՏՈՒՄԱԿԱՆ ԱՐՇՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ արժույթը ՀՀ դրամն է. որը Հիմնադրամի ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ցույց է տրված հազար դրամներով՝ առանց ստորակետից հետո տասնորդական նիշի:

3. ՀԱՇՎԱՊԱՀԱՎՈՒՄ, ՀԱՇՎԱՌՈՐԱՆ ՔԱՂԱՔԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՄԱՍԵՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԿԿՍՐԱԳՈՐԸ

1) Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով: Մովաբար սկզբնական արժեքը հիմնված է սկստիվի դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

2) Ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են՝

ա) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են առանձին դասակարգմամբ.

բ) շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին մեկ հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար: Հիմնադրամը ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ ճանաչված ծախսերի բաժանումը (վերցումը)՝ օգտագործելով դրանց գործառույթի վրա հիմնված դասակարգումը.

գ) սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար.

դ) դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար: Գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի մասին տեղեկատվությունը ներկայացվում է՝ օգտագործելով ուղղակի մեթոդը: Վճարված տոկոսները դասակարգվում են որպես ֆինանսավորման, ստացված տոկոսներն ու շահաբաժինները՝ որպես ներդրումային գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցներ խոսքեր: Վճարված հարկերը դասակարգվում են որպես գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքեր:

ե) ծանոթագրություններ, որոնք բաղկացած են հաշվապահական հաշվառման թաղանթականության նշանակալի մասերի համառոտ նկարագրից և այլ ընթացակարգի տեղեկատվությունից. Ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր գումարների՝ նախորդ ժամանակաշրջանի (նախորդ տարի) համադրելի տեղեկատվությունը: Երբ Հիմնադրամը իր ֆինանսական հաշվետվություններում փոփոխում է հոդվածների ներկայացումը կամ դասակարգումը, ապա վերադասակարգում է համադրելի գումարները, բացի այն դեպքերից, երբ վերադասակարգումն անիրագործելի է:

3) Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցի յուրաքանչյուր (հիմնական) բաղկացուցիչ (առանձնացնելի միավոր), որի սկզբնական արժեքը հիմնական միջոցի ամբողջ արժեքում էական է, կամ ունի տնտեսական օգուտների սպասման նշանակալիորեն տարբեր մոդել, կամ ունի նշանակալիորեն տարբեր օգուտային ծառայություն, հաշվառվում է որպես առանձին միավոր: Հիմնադրամը հիմնական միջոցի միավորի սկզբնավորման արժեքը բաշխում է ըստ դրա հիմնական բաղադրիչների: Հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչները առանձնացնելուց հետո հիմնական միջոցի միավորի մնացած մասը ևս հաշվառվում է որպես հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչ (հիմնական միջոցի միավորի մնացորդային հիմնական բաղադրիչ): Որպես հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչ առանձին հաշվառվում է նաև հիմնական միջոցի միավորի անսարքությունների առկայության վերաբերյալ կանոնավոր լայնածավալ ստուգումների իրականացման ծախսումները (արժեքը), ինչպես նաև հիմնական միջոցի միավորի կանոնավոր լայնածավալ կապիտալ վերանորոգումների ծախսումները (արժեքը): Հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչները հիմնական միջոցի միավորի կազմում հաշվառվում են առանձին:

Չարժուճը ճանաչման պահին

Հիմնական միջոցի միավորը, որը կարող է ճանաչվել որպես ակտիվ, պետք է չափվի իր սկզբնական արժեքով, որը ճանաչման ամսաթվի դրությամբ անհապաղ վճարման գնի էստիմացիան է: Երբ վճարումը վճարման նորմալ պայմաններով նախատեսված ժամկետից հետաձգվում է, անհապաղ վճարման գնի էստիմացիան և ընդհանուր վճարումների տարբերությունը ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս՝ հետաձգված ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ եթե նշված տոկոսային ծախսումը կապիտալացվում է: Սկզբնական արժեքի տարրերն են, մասնավորապես՝ գնման գինը, ներկրման տարբերը, չփոխհատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և սեկվարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու ձեռնարկներին կապված ցանկացած ծախսում: Գործարկման և նման նախատեսված դրական ծախսումները հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքում չեն ներառվում: Սկզբնական արժեքը որոշելիս առևտրային զեղչերը և արտոնությունները հանվում են:

Չարժուճը ճանաչումից հետո

Հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինչնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների բոլոր դասերի նկատմամբ կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը: Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը որոշելիս հաշվի են առնվում հետևյալ գործոնները,
 ա) Հիմնադրամի կողմից ակտիվի ենթադրվող օգտագործելիությունը,
 բ) ակնկալվող ֆիզիկական մաշվածությունը,
 գ) տեխնիկական հնացածությունը,
 դ) հիմնական միջոցի օգտագործման իրավական կամ նման այլ սահմանափակումներ: Հիմնադրամը հիմնական միջոցների խմբերի նկատմամբ կիրառում է հետևյալ օգտակար ծառայությունները.

ՀՄ անվանում	Օգտակար ծառայության ժամկետ
Ենեցքեր, կառուցվածքներ	10-20 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	1-10 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	8 տարի
Արտադրատնտեսական գույք	8 տարի
Այլ	1-8 տարի

Հողամասը ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայություն, հետևաբար դրա համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Մինչև 50 հազար դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը սահմանվում է 1 տարի:

Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ երբ այն գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է՝ ղեկավարության նախանշած նպատակով այն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ ՖՀԱՄ 5-ի համաձայն որպես վաճառքի համար պահվող դատակարգվելու (կամ որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված օտարման ինքնուրույն) և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով: Հիմնադրամ միջոցի մաշվածության գումարը իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը: Հետագա ծախսումները Հիմնական միջոցի միավորին վերաբերող հետագա ծախսումներն ավելացվում են դրա հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում են), եթե այդ ծախսումները բավարարում են ճանաչման չափանիշները: Մասնավորապես, հիմնական միջոցի միավորի վրա նոր մասի ավելացման, կամ հիմնական միջոցի միավորի մի մասի պարբերաբար փոխարինման ծախսումները ավելացվում է հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում է): Հիմնական միջոցների փոխարինվող

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տեղյան 105
ՖԻԼԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

մասերը ենթակա են ապաճանաչման: Ամենօրյա սպասարկման ծախսումները չեն ալիքացվում հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքին (չեն կապիտալացվում):

Ապաճանաչում

Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ապաճանաչվի, երբ՝

ա) այն օտարվում է, կամ

բ) ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ չի ակնկալվում դրա օգտագործումից կամ օտարումից:

4) Ակտիվների արժեզրկում

Սույն պարագրաֆի դրույթները վերաբերում են հիմնական միջոցներին: Հիմնադրամը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատում է՝ առկա է արդյոք որևէ հայտանիշ, ըստ որի՝ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Եթե առկա է որևէ այդպիսի հայտանիշ, ապա Հիմնադրամը գնահատում է ակտիվի փոխհատուցվող գումարը: Եթե առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի՝ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել, ապա փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է արանձին ակտիվի համար: Եթե ենարավոր չէ գնահատել առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը, Հիմնադրամը որոշում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին պատկանում է սվյալ ակտիվը (ակտիվի դրամաստեղծ միավոր):

Արժեզրկումից կորուստ

Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը այն և միայն այն դեպքում, եթե ակտիվի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է, ըստ դրա հաշվեկշռային արժեքը: Այդ նվազումն իրենից ներկայացնում է արժեզրկումից կորուստ: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, քաջատությանը այն դեպքերի, երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված գումարով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից ցանկացած կորուստ դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում: Արժեզրկումից կորուստի ճանաչումից հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեգրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծախսության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձում Արժեզրկումից կորուստի հակադարձմանը վերագրելի ակտիվի ավելացած հաշվեկշռային արժեքը չպետք է գերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան ամորտիզացիայի կամ մաշվածության), եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Ակտիվի, քաջատությանը գուդվիլի, գծով արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, քաջատությանը երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից կորուստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը ճանաչելուց հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեգրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծախսության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով:

5) Պաշարներ

Սկզբնական չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին պաշարները չափվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով): Պաշարների ինքնարժեքը ներառում է ձեռք բերման ծախսումները, արտադրանքի վերամշակման բոլոր ծախսումները և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կազմված բոլոր այլ ծախսումները: Պաշարների ձեռքբերման ծախսումները ներառում են ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը և հարկերը (քաջատությանը նրանց, որոնք հարկային մարմինների կողմից ենթակա են Հիմնադրամի ետ վերադարձման), ինչպես նաև տրանսպորտային, բեռնման-բեռնաթափման և այլ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն կապված են ապրանքների, նյութերի և ծառայությունների ձեռքբերման հետ: Ձեռքբերման ծախսումները որոշելիս առարարային գեղչերը, գների խցեցումները և նմանատիպ այլ ճշգրտումները հանվում են: Պաշարների վերամշակման ծախսումները ներառում են արտադրանքի վերամշակման հետ ուղղակիորեն կապված ծախսումները, ինչպիսիք են աշխատուժի գծով ուղղակի ծախսումները:

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՒԼՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տերյան 105
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

Այն ներառում է նաև պատրաստի արտադրանքի վրա պարբերաբար բաշխվող հաստատուն և փոփոխում արտադրական վերադիր ծախսումները, որոնք կատարվում են նյութերը պատրաստի արտադրանք դարձնելու (վերամշակելու) ընթացքում: Պաշարների ինքնարժեքի մեջ այլ ծախսումները ներառվում են միայն այն չափով, որ չափով դրանք կատարվել են՝ պաշարները ներկա գտնվելու վայր և պատշաճ վիճակի բերելու համար: Պաշարների ինքնարժեքի մեջ չներառվող և դրանց կատարման ժամանակաշրջանում ծախս ճանաչվող ծախսումների օրինակներ են՝

ա) գերնորմատիվային ծախսումները՝ կապված նյութերի, աշխատուժի և արտադրական այլ ծախսումների գերաճայսի հետ:

բ) պահպանման ծախսումները, թափառությամբ եթե դրանք անիրաժեշտ են արտադրության գործընթացում՝ նախքան հաջորդ արտադրական փուլին անցնելը:

գ) վարչական վերադիր ծախսումները, որոնք կապված չեն պաշարները ներկա գտնվելու վայր հասցնելու կամ պատշաճ վիճակի բերելու հետ, դ) վաճառքի ծախսումները: Երբ պաշարները ձեռք են բերվում հետաձգված մարման ժամկետով, ապա վճարման նորմալ պայմաններում ձեռքբերման գնի և վճարված գումարի տարբերությունը, ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս ֆինանսավորման ամբողջ ժամանակաշրջանի ընթացքում: Պաշարների ինքնարժեքը և փոխառության ծախսումների՝ կապիտալացման մոտեցումները ներկայացված են համապատասխան բաժնում:

Ինքնարժեքի բանաձևեր

Փոխադարձ փոխարկելի ցիանդիսացող պաշարների, ինչպես նաև իստոկ նախագծերի համար նախատեսված ու արտադրված ապրանքների կամ ծառայությունների միավորի ինքնարժեքը հաշվարկվում է կոնկրետ արտադրանքի ինքնարժեքի որոշման ճանապարհով: Փոխադարձ փոխարկելի հանդիսացող պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է ԱՄՆ (առաջին մուտք առաջին ելք) արժեքով: Հետագա չափում Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը իջեցվում է մինչև իրացման զուտ արժեքի մակարդակ՝ ըստ տեսակների հաշվեկշիռի ամսաթվի դրությամբ: Պաշարների ինքնարժեքի ցանկացած իջեցման գումար՝ մինչև իրացման զուտ արժեք, և պաշարների բոլոր կորուստները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ կատարվել է ինքնարժեքի իջեցումը կամ առաջացել է կորուստը: Պաշարների ցանկացած իջեցման գումարի ցանկացած վերականգնման գումար, որը առաջացել է իրացման զուտ արժեքի աճից, ճանաչվում են որպես պաշարների՝ ծախս ճանաչված գումարի նվազեցում այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ տեղի է ունեցել վերականգնումը: Ոչ իրացվելի պաշարները դուրս են գրվում իրենց հաշվեկշռային արժեքով: Ոչ իրացվելի են այն պաշարները, որոնք չեն իրացվել կամ օգտագործվել հաշվեկշռում հաշվետվուց 12 ամսվա ընթացքում և որոնք հավանական է, որ որևէ այլ ձևով չեն օգտագործվի՝ կապված դրանց բարոյական հետցման, որակի վատացման և այլ պատճառներով:

6) Ֆինանսական ակտիվներ ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչում

Ձեռք բերված արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով: Այլ բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով՝ հաշվի առած գործարքի ձևով կապված ծախսումները: Սկզբնապես ճանաչման ժամանակ իրական արժեքը լավագույնս ներկայացվում է գործարքի գնով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթը կամ վնասը գրանցվում է միայն այն ժամանակ, երբ կա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերություն, որը կարող է թացահայտվել միևնույն գործիքում դիտարկելի շուկայական այլ գործարքներով կամ գնահատման մեթոդով, որի մտադրային տվյալները ներառում են միայն դիտարկելի շուկայական տվյալները: Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. Չափման կատեգորիաներ Հիմնադրամը դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները՝ օգտագործելով հետևյալ չափման կատեգորիաները. չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով և չափվում են ամորտիզացված արժեքով: Պարտքային ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն ու հետագա չափումը կախված է

- (i) ակտիվների պորտֆելի կառավարման համար Հիմնադրամի քիզնես մոդելից, և
- (ii) ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերի քննադատություն: Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում:

Քիզնես մոդել

Քիզնես մոդելը այն եղանակն է, որն օգտագործելով Հիմնադրամը կառավարում է ակտիվները՝ դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու համար, արդյոք Հիմնադրամի նպատակն է:

- (i) ակտիվներից միայն պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացումը («ակտիվների պահումը պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման համար») կամ
- (ii) պայմանագրային դրամական հոսքերի և ակտիվների վաճառքից առաջացող դրամական հոսքերի ստացումը («ակտիվների պահումը պայմանագրային դրամական հոսքերի և վաճառքի համար»), կամ, եթե կիրառելի չէ ոչ (i) կետը և ոչ էլ (ii) կետը, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «այլ» քիզնես մոդելների մաս և չափվում են իրական արժեքով՝ չափաթիվ կամ վնասի միջոցով:
- (iii) Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում, դրամական հոսքերի հատկանիշներ

Եթե քիզնես մոդելը նախատեսում է ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի ստացման և վաճառքի համար, Հիմնադրամը գնահատում է, թե արդյոք դրամական հոսքերը ներկայացնում են միայն մալր գումարի և տոկոսագումարի վճարումները: Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգում ֆինանսական գործիքները վերադասակարգվում են միայն այն դեպքում, երբ ամբողջությամբ փոփոխվում է այդ պորտֆելի կառավարման քիզնես մոդելը: Վերադասակարգումը իրականացվում է առաջընթաց՝ թիզնես մոդելի փոփոխությունից հետո անաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբից:

Ֆինանսական ակտիվների արժեքը կառավարում – ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահում

Ելնելով կանխատեսումներից, Հիմնադրամը հաշվարկում է ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքների հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները: Հիմնադրամը չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները և ճանաչում յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվների համար պարտքային կորուստների գնահատված պահումը: Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը արտացոլում է:

- (i) անաչառ և կշռադատված հավանական գումարը, հաշվի առնելով հնարավոր արդյունքների տիրույթը,
- (ii) դրամի արժեքը ժամանակի մեջ և
- (iii) բոլոր հիմնավոր և հաստատված տեղեկատվությունը անցյալի իրադարձությունների վերաբերյալ, ներկա պայմանները և ակնկալվող ապագա տնտեսական պայմանները՝ հասանելի հաշվետու տնտեսվիճակ՝ առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները ներկայացվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ հստակ ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահումները: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամուտի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների ամորտիզացված արժեքի փոփոխությունները, առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահումների, ճանաչվում են չափաթիվ կամ վնասում: Հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունները արտացոլվում են այլ համապարփակ եկամուտում՝ «այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներից եկամուտները՝ հանած ծախսերը» հոդվածում: Հիմնադրամը կիրառում է արժեքը կառավարման համար «եռաստիճան» մոդել՝ հիմնվելով սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային հատկանիշների փոփոխությունների վրա: Ֆինանսական գործիքը, որը սկզբնական ճանաչման պահին չի համարվում արժեքը կառավարման, դասակարգվում է դաս 1-ում: Դաս 1-ի ֆինանսական ակտիվների համար ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են մի գումարով, որն հավասար է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարին, որը կարող է առաջանալ դեֆոլտի պատճառով, որն կարող է տեղի ունենալ 12 ամսվա ընթացքում կամ մինչև առաջնագրի համաձայն մարման ժամկետը, եթե այն ավելի կարճ է («12 ամսվա ակնկալվող պարտքային կորուստներ»): Եթե Հիմնադրամը

նայնականացնում է պարտքային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչման պահից, ապա ակտիվը փոխանցվում է 2-րդ դաս, և տվյալ ակտիվի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են ողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա, այսինքն, մինչև պայմանագրի համաձայն վարման ժամկետը, սակայն հաշվի առնելով ստացված կանխավճարները, եթե այն նախատեսված է («ամբողջ ժամկետի ձեռնար ակնկալվող պարտքային կորուստներ»): Եթե Հիմնադրամը որոշում է, որ ֆինանսական ակտիվը արժեզրկված է, ապա ակտիվը փոխանցվում է Դաս 3 և ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են որպես ակնկալվող պարտքային կորուստներ ամբողջ ժամկետում: Ֆինանսական ակտիվների դուրսգրում Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն դուրս են գրվում, եթե Հիմնադրամը տեսնել է դրանց հավաքագրելու բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրահանգել է, որ այդպիսի ակտիվների փոխհատուցման հետ կապված ակնկալիքները անհիմն են: Դուրսգրումը խրեմից ներկայացնում է ապաճանաչում: Հիմնադրամը կարող է որևէ գրեթե ֆինանսական ակտիվները, չնայած այլ պումարներին՝ վերականգնման (ստացման) համար կիրառվում են հաքկադրման միջոցներ, բայց ողջամիտ ակնկալիքներ չկան: Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչում

Հիմնադրամը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, եթե.

(ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ

(բ) Հիմնադրամը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ

- (i) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու պարզակատրույթները կամ
- (ii) չփոխանցելով և նաև չզահավանելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատուցները, սակայն չզահավանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Վերահսկողությունը համարվում է ազահավանված, եթե մյուս կողմը գործնականում չի կարող ակտիվն ամբողջությամբ վաճառել չփոխկապակցված երրորդ կողմի՝ առանց վաճառքի վրա լրացուցիչ սահմանափակումներ դնելու անհրաժեշտության:

Անտրակառուցական գերիտորական պարտքեր

Դերիտորական պարտքերը չափվում են սկզբնական արժեքով (սկզբնական հաշվում նշված գումարով), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ զեղչման ազդեցությունը զգալի է: Այս դեպքում դերիտորական պարտքը չափվում է զեղչված արժեքով: Տրված փոխառություններ Այլզբնական ճանաչման պահին անտոկոս և ցածր տոկոսադրույթով տրված ժամկետային փոխառության զեղչումից (իրական արժեքով չափումից) առաջացած զտտ արդյունքը (վնասը) ճանաչվում է

- > սեփական կապիտալում, եթե ֆինանսական ակտիվը մասնակիցների ու նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունների գծով է, և
- > շահույթում կամ վնասում, եթե ֆինանսական ակտիվը այլ կողմերի գծով է: Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ Դրամական միջոցները դրամարկդում դրամական միջոցներն են և ցպահանջ ավանդները: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Որպեսզի ներդրումները զբաղվեն որպես դրամական միջոցների համարժեքներ, դրանք պետք է լինեն ազատ փոխարկելի՝ նախապես հայտնի դրամական գումարներով, և դրանց արժեքի փոփոխման ռիսկը պետք է լինի ոչ նշանակալի: Հետևաբար, ներդրումները սովորաբար դասվում են դրամական միջոցների համարժեքների շարքին միայն այն դեպքում, եթե դրանք ունեն մարման կարճ ժամկետ, օրինակ՝ ձեռքբերման օրվանից երեք ամիս, կամ ավելի քիչ: Բանկային օվերդրամադրումները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, կազմում են Հիմնադրամի դրամական միջոցների

կառավարման բաղկացուցիչ մասը և, որպես բաղադրիչ, դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում ներառվում են դրամական միջոցներում և դրամական միջոցների նաեմարժեքներում, իսկ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ պարտավորություններում:

7) Ֆինանսական պարտավորություններ

Ճանաչում

Հիմնադրամը ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչում է, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ապահանջում

Հիմնադրամը ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) ապահանջում է, երբ այն մարվում է, այսինչն՝ երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Ապահանջված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված կամ վճարվելիք հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Գոյություն ունեցող փոխառուի և փոխառուի միջև նշանակալիորեն տարբերվող պայմաններով պարտքային գործիքների փոխանակությունը հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորության կամ դրա մի մասի պայմանների նշանակալի վերափոխումը (անկախ այն քանից, արդյոք այն վերագրելի է փոխառուի ֆինանսական զգվաբություններին) հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Ֆինանսական պարտավորությունների չափման խմբեր

ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես հետագայում ամորտիզացված աշտեքով չափվող, բացառությամբ՝

- (i) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների, և
- (ii) ֆինանսական երաշխիքային ապահանջարեքի և վարկերի տրամադրման պարտավորությունների: Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր սկզբնական ճանաչման պահին կրեդիտորական պարտքը չափվում է սկզբնական արժեքով (սկզբնական հաշվում նշված գումարով), թացառությամբ այն դեպքերի, երբ գեղչման ազդեցությունը զգալի է: Այս դեպքում կրեդիտորական պարտքը չափվում է գեղչված արժեքով:

Ատացված վարկեր և փոխառություններ

Ատացված վարկը և փոխառությունը սկզբնապես չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը: Ասկզբնական չափումից հետո ստացված վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ց) Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Երբ աշխատակիցը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Հիմնադրամին մատուցել է ծառայություն, Հիմնադրամը, աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղչված գումարը, որոնք ակնկալվում է վճարել այդ ծառայության դիմաց, ճանաչում է՝ ա) որպես պարտավորություն՝ արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղչված գումարը, Հիմնադրամը ճանաչում է այդ տարբերությունը որպես ակտիվ՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի, և բ) որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ՖՀԱԲՆ-ներով պահանջվում կամ թույլատրվում է հատուցումների գումարը ներառել մեկ այլ ակտիվի արժեքի մեջ (օրինակ, պաշարների, հիմնական միջոցների գնալքում): Հիմնադրամը փոխառությունների բացակայությունների ձևով աշխատակիցների հատուցումների ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է՝

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՑԻՆ ԴՈՒԽՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԳԻԱՄ
ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տեղյան 105
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

ա) կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ տարեկան արձակուրդը)՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նկատմամբ, և

բ) չկուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ ժամանակավոր անաշխատունակությունը)՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում: Հիմնադրամը կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով ակնկալվող ծախսումները չափում է որպես լրացուցիչ գումար, որը Հիմնադրամը ակնկալում է վճարել որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կուտակված չօգտագործված իրավունքների արդյունք: Ընդ որում այդ հաշվարկներում ներառվում է նաև պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասը:

9) Գործառնական վարձակալություն

Գործառնական վարձակալության տրված (ստացված) ակտիվները ճանաչվում են վարձատուփ հաշվեկշռում: Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս (ծախսում) գծային հիմունքով, եթե մեկ այլ սխեմանառիկ հիմունք ավելի լավ չի ներկայացնում ակտիվի օգտագործումից օգուտների սուպրանա ժամանակային գրաֆիկը:

10) Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ

Ճանաչում

Պահուստը ճանաչվում է, երբ՝

ա) Հիմնադրամն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք:

բ) հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մաքուր միջոցների արտահոսք, և

գ) պարտականության գումարը հեռավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Պայմանական պարտավորությունը և պայմանական ակտիվը չեն ճանաչվում:

Չափում

Որպես պահուստ ճանաչված գումարը իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկա պարտականությունը մարելու համար պահանջվող ծախսումների լավագույն գնահատականը: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար: Զեղչման դրույքը (կամ դրույքները) պետք է լինի այն դրույքը (կամ դրույքները)՝ առանց ձաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Զեղչման դրույքը չպետք է արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են: Պահուստը պետք է օգտագործվի միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

11) Հասույթ

Չափում

Հասույթը ճանաչվում է գործարքի գնով: Գործարքի գինը այն հատուցման չափն է, որը հսումը ակնկալում է առանալ հաճախորդին խոստացված արդյունքների կամ ծառայությունների նկատմամբ վերահսկողություն փոխանցման

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՈՒԽՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԳՐԱՄ
ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տեղյան 105
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

դիմաց, բացառությամբ երրորդ անձանց անունից հաճաքագրված գումարների: Ապրանքների վաճառքը Ապրանքների վաճառքից ստացվող հստույթը ճանաչվում է, երբ քավարարված են հետևյալ բոլոր պայմանները՝

ա) Հիմնադրամը գնորդին է փոխանցում ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատուցների նշանակալի մասը.

բ) Հիմնադրամը չի պահպանում ո՛չ կառավարման շարունակական մասնակցություն, որը սովորաբար թիում է սեփականության իրավունքից, և ո՛չ էլ վաճառված ապրանքների նկատմամբ արդյունավետ վերահսկում.

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.

դ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն Հիմնադրամ.

ե) գործարքի հետ կապված կատարված կամ կատարվելիք ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Սովորաբար սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատուցների փոխանցումը գնորդին համընկնում է սեփականության իրավունքի կամ տիրապետման իրավունքի փոխանցման հետ: Երբ ապրանքները վաճառվում են, դրանց հաշվեկշռային արժեքը պետք է ճանաչվի որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ ճանաչվում է դրանց հետ կապված հասույթը: Ծառայությունների մատուցում էրբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, գործարքից հասույթը ճանաչվում է՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանի հիման վրա: Գործարքի արդյունքը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել, եթե քավարարվեն հետևյալ բոլոր պայմանները՝

ա) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.

բ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Հիմնադրամ.

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանը.

դ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի համար կատարված և գործարքն ավարտելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Գործարքի ավարտվածության աստիճանը որոշվում է ներդրված արդյունքից որևէ մեկով (Հիմնադրամը կհրաժարվի է այն մեթոդը, որով հնարավոր է առավել արժանահավատորեն չափել մատուցված ծառայությունները):

ա) կատարված աշխատանքների ռաումնասիրություն.

բ) տվյալ ամսաթվի դրությամբ մատուցված ծառայությունների ծավալի և մատուցվելիք ծառայությունների ամբողջ ծավալի հարաբերակցություն, կամ՝

գ) տվյալ ամսաթվի դրությամբ կատարված ծախսումների և գործարքի գնահատված ընդհանուր ծախսումների ծավալի հարաբերակցությունը: Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել, հասույթը ճանաչվում է միայն ճանաչված այն ծախսերի չափով, որոնք կփոխհատուցվեն: Հիմնադրամի կողմից մատուցված ծառայությունների իրացումից հասույթը ճանաչվում է.

ա) ուսուցման մատուցման ծառայությունների գծով՝ ուսանողի տարեկան վարձավճարը քաժանեղով 12-ի՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր ամսում կատարվելիք ճշգրտումները (մասնավորապես՝ նոր ընդունված, հեռացված, տարկետված ուսանողներին գծով).

բ) այլ ծառայությունների գծով՝ դրանց մատուցմանը զուգընթաց՝ յուրաքանչյուր ամսվա կտրվածքով:

Տոկոսներ

Տոկոսները ճանաչվում են, երբ՝

ա) հավաճական է, որ գործարքի ինտ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Հիմնադրամ,

բ) հետարվոր է արժանահավատորեն չափել հասույթների գումարը: Տոկոսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսի մեթոդը:

12) Ծնորհներ

Ճանաչում

Ծնորհները ճանաչվում են, երբ կա հիմնավոր հավաստիացում, որ.

ա) Հիմնադրամը թափարարելու է դրանց կցված պայմանները, և

բ) շնորհները ստացվելու են: Ներկայացում Ծնորհները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում են՝ որպես հետաձգված եկամուտ: Հաշվառում Ծնորհները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում սխտեմնատիկ հիմնադրով այն ժամանակաշրջանների ընթացքում, երբ Հիմնադրամը որպես ծախս է ճանաչում դրանց համապատասխան ծախսումները, որոնց փոխհատուցման համար նախատեսված են շնորհները: Ծնորհը, որը ստացման ենթակա է դառնում՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որի նպատակն է Հիմնադրամին տրամադրել անհետաձգելի ֆինանսական օգնություն՝ առանց դրա հետ կապված հետագա ծախսումների, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ այն դառնում է ստացման ենթակա: Վերադարձում Ծնորհը, որը դառնում է վերադարձման ենթակա, հաշվառվում է որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխություն: Ծնորհի վերադարձումը առաջին հերթին կատարվում է տվյալ շնորհի գծով չամորտիզացված հետաձգված կրեդիտային մնացորդի հաշվին: Այնքանով, որքանով վերադարձումը գերազանցում է այդպիսի հիուսածովյալ կրեդիտային մնացորդը, կամ երբ հետումնվում կրեդիտային մնացորդ գոյություն չունի, վերադարձումը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

13) Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ

Ֆունկցիոնալ արժույթ

Ֆունկցիոնալ արժույթը որոշելիս Հիմնադրամը հաշվի է առնում ստորև նշված գործոնները՝

ա) արժույթ՝ -պը հիմնականում ազդում է ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գների վրա (նաճախ այն արժույթը, որով իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները սահմանվում և հաշվարկները կատարվում են), և -այն երկրի արժույթը, որի մրցակցային գործոններն ու կանոններն են հիմնականում որոշում իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները:

բ) արժույթ, որը հիմնականում ազդում է ապրանքների մատակարարման կամ ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ աշխատուժի, նյութական և այլ ծախսումների վրա (նշվածը հաճախ այն արժույթն է, որով նման ծախսումները սահմանվում և կատարվում են): Հիմնադրամի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է:

Սկզբնական ճանաչում

Արտարժույթով գործառնությունը սկզբնապես ճանաչման պահին հաշվառվում է ֆունկցիոնալ արժույթով՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով ֆունկցիոնալ արժույթի և արտարժույթի միջև գործառնության ամսաթվի դրությամբ սփոթ փոխանակման փոխարժեքը: Որպես սփոթ փոխանակման փոխարժեքը ընդունվում է արժույթային շուկայում ձևավորված արտարժույթների միջին փոխարժեքը:

Հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ տեղեկատվության ներկայացում Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին՝

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով փակման փոխարժեքը:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՈՒԽՏԵՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տերյան 105
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

բ) սկսված տարեկան արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են գործառնության ամսաթվի փոխանակման փոխարժեքով և

զ) իրական արժեքով արժեքի որոշման օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

Փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչումը

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են մեծ փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

14) Ետևադրված հարկ

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե (կլիոխիսառուցվի բյուջեից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգուտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կիրառվեն մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մաքման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Այլ տեղեկատվության բացակայության դեպքում Հիմնադրամը կիրառում է 20% դրույք՝ հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների և օգուտագործվող նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն զերչվում (դիսկոնտավորվում): Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ստուգվում (վերանայվում) է: Հիմնադրամը նվազեցնում է հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքն այն չափով, որքանով որ այլևս հավանական չէ, որ կստանա քաղաքացիական հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն անբողոքությամբ կամ մասամբ իրացնել: Տանկացած այդպիսի նվազեցում վերականգնվում է այն չափով, որքանով որ հավանական է դառնում քաղաքացիական հարկվող շահույթի ստացումը: Եկամուտ կամ ծախս ներկայացնում Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը պետք է ճանաչվեն որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվեն տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մեջ, բացառությամբ հարկի այն մասի, որոնք վերաբերում են այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ տարբեր ժամանակաշրջանում, ճանաչված են՝

(ա) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում պետք է ճանաչվեն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում.

(բ) ուղղակիորեն սեփական կապիտալում պետք է ճանաչվեն ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Հիմնադրամը շահույթ կամ վնասի, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի և սեփական կապիտալի հոդվածները ներկայացնում է՝ համեմատելով համապարփակության հարկային հետևանքները: Հաշվանցում Հիմնադրամը ընթացիկ հարկային ակտիվները և ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավասանորեն ամրագրված իրավունք, և՛

բ) մտադիր է՝ կամ հաշվարկն իրականացնել (ակտիվը կամ պարտավորությունը մարել) զրոյի հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Հիմնադրամը հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տեղյան 105
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

ա) ունի իրավաբանորեն անրազբաժան իրաւունք հաշվանցելու հետաձգված հարկային ակտիվները հարկային պարտավորությունների դիմաց, և՛

բ) հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից՝

1. նույն հարկատուից (հարկվող միավորից), կամ՝

II. տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվները զատ եիմունըրսվ, կամ իրացնել ակտիվները և մարել պարտավորությունները միաժամանակ՝ յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

15) Ախալներ

Հիմնադրամը ուղղում է նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալները հետընթաց (բացառությամբ երբ անիրագործելի է կունկրետ ժամանակաշրջանի վրա սխալի հետևանքների կամ դրա կուտակային հետևանքների որոշումը) գրանց հայտնաբերումից հետո հրապարակման համար հաստատված առաջին ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթում՝

ա) վերահաշվարկելով ներկայացված այն նախորդող ժամանակաշրջանի (ժամանակաշրջանների) համեմատելի գումարները, որոնցում տեղի է ունեցել սխալը, կամ

բ) եթե սխալը տեղի է ունեցել նախքան մինչև ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանը, ապա ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդները վերահաշվարկելով ներկայացված նախորդող ամենավաղ ժամանակաշրջանի համար:

16) Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխություններ

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխության հետևանքը, բացառությամբ ստորև շարադրվածի, ճանաչվում է առաջընթաց՝ արտացոլվելով շահույթի կամ վնասի մեջ՝

ա) փոփոխման ժամանակաշրջանում, եթե փոփոխությունն ազդում է միայն տվյալ ժամանակաշրջանի վրա, կամ

բ) փոփոխման ժամանակաշրջանում և հետագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունը երկուսի վրա էլ ազդում է: Այնքանով, որքանով հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունն առաջացնում է ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն կամ առնչվում է սեփական կապիտալի որևէ հոդվածի հետ, այն ճանաչվում է ճանաչատարաբան ակտիվի, պարտավորության կամ սեփական կապիտալի հոդվածի հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման միջոցով՝ փոփոխություն ժամանակաշրջանում: Այն դեպքերում, երբ դժվար է տարբերակել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունը հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունից, այն դիտվում է որպես հաշվառման գնահատման փոփոխություն՝ համապատասխան բացահայտմամբ:

17) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում փոփոխություններ

Հիմնադրամը փոփոխում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը միայն այն դեպքում, եթե այդ փոփոխությունը՝

ա) պահանջվում է որևէ ՖՀԼՄ-ով, կամ

բ) հանգեցնում է ֆինանսական հաշվետվություններում Հիմնադրամի ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական արդյունքների և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գործառնությունների, այլ դեպքերի և իրադարձությունների ազդեցության վերաբերյալ առավել արժանահավատ և տեղին (ոելլաանո) տեղեկատվության ներկայացմանը: Եթե

Հիմնադրամը հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է հետընթաց, սպա հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է նախորդող ժամանակաշրջանների համարույժ տեղեկատվության նկատմամբ՝ հետ գնալով այնքան ժամանակաշրջան, որքան քաղաքականության հետընթաց կիրառումը իրագործելի է: Հետընթաց կիրառությունը նախորդող ժամանակաշրջանի նկատմամբ իրագործելի է, քանի որ հետարավոր չէ որոշել այդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական և վերջնական մնացորդների կուտակային հետևանքը: Եզգրտման հանրագումարը, որը վերաբերում է ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված ժամանակաշրջաններին նախորդող ժամանակաշրջաններին, վերագրվում է ամենավաղ ժամանակաշրջանում ներկայացված սեփական կապիտալի յուրաքանչյուր ազդեցություն կրած քաղաքիչի սկզբնական մնացորդին: Սուբորաբար, ճշգրտումը վերագրվում է չբաշխված շահույթին: Այնուամենայնիվ, ճշգրտումը կարող է վերագրվել սեփական կապիտալի մեկ այլ քաղաքիչի (օրինակ՝ մեկ այլ ՖՀՄՍ-ի պահանջները բավարարելու նպատակով): Երբ Հիմնադրամի համար անիրագործելի է հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառել հետընթաց՝ բոլոր նախորդող ժամանակաշրջանների նկատմամբ նոր քաղաքականության կիրառման կուտակային հետևանքը որոշեցու անկարողության պատճառով, սպա Հիմնադրամը նոր քաղաքականությունը կիրառում է արալրալի՝ նույնալոր ամենավաղ ժամանակաշրջանից սկսած: Այդ դեպքում Հիմնադրամը հաշվի չի առնում ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի՝ մինչ այդ ամտաթիվն առաջացող կուտակային ճշգրտման բաժինը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություն թույլատրվում է, եթե նույնիսկ հնարավոր չէ այդ քաղաքականությունը առաջընթաց կիրառել ցանկացած նախորդող ժամանակաշրջանի համար:

18) Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Հիմնադրամը ճշգրտում է իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով: Հիմնադրամը չի ճշգրտում իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

19) Հաշվապահական կարևոր դատողությունները և գնահատման անորոշության հիմնական աղբյուրները

ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմումը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք նշանակալի ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա: Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները վերանայվում են: Անընդհատության սկզբունքը . Ղեկավարությունը պատրաստել է սույն ֆինանսական հաշվետվությունները անընդհատության սկզբունքի հիման վրա: Ղեկավարության այս դատողությունները հիմնված են Հիմնադրամի ֆինանսական վիճակի, ընթացիկ պլանների, գործառնությունների շահութաբերության և ֆինանսական ոնտոլոսների մատչելիության, ինչպես նաև Հիմնադրամի ազագա գործունեության նկատմամբ մակրոտնտեսական վերջին փոփոխությունների ազդեցության վերլուծության հիման վրա:

Փոխկապակցված անձանց հետ գործարքները սկզբնական ճանաչում . Բնականոն գործունեության ընթացքում Հիմնադրամը ունենում է գործարքներ իր կապակցված կողմերի հետ: ՖՀՄՍ 9 պահանջում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչում՝ հիմնվելով իրենց իրական արժեքների վրա: Դատողությունը կիրառվում է որոշելու, թե արդյոք գործարքները գնահատվում են շուկայական կամ ոչ շուկայական տակսադրույքներով, երբ անկա չէ ակտիվ շուկա նման գործարքների համար: Դատողության համար հիմք է հանդիսանում չկապակցված կողմերի հետ նման տեսակի գործարքների գնահատումը և արդյունավետ տակսադրույքի վերլուծությունը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը կարևոր գնահատում է, որը իրականացվում է մեթոդաբանության, մոդելների և բազային տվյալների օգտագործմամբ: Հետևյալ քաղաքիչները ճշայի ազդեցություն ունեն պարտքային կորուստների գնահատված պահուստի վրա՝ դեֆոլտի որոշումը, պարտքային ռիսկի էական արճ, դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի ենթարկվածությունը ռիսկին և դեֆոլտի դեպքում կորուստի գումարը, ինչպես նաև մակրոտնտեսական սցենարների մոդելները:

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐՄԱՆ
ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տերյան 105
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

Պարտքային դիսկի էական աճ

Պարտքային դիսկի էական աճի փաստման համար Հիմնադրամը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի սկսվելու ռիսկը համեմատում է սկզբնական ճանաչման ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի սկսվելու ռիսկի հետ: Գնահատման գործընթացը դիտարկում է պարտքային դիսկի հարաբերական աճը, այլ ոչ թե հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտքային դիսկի կոնկրետ մակարդակը:

4. Հատույթ

Հազար դրամ	2022թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Պետության կողմից շրայես ռաման վարձի փոխհատուցում ստացված հասույթ	1,847,910	1,696,656
Վճարովի ուսուցումից ստացված հասույթ	1,697,621	1,640,498
Գիտական թեմաների և բազային լաբորատորիաների ֆինանսավորումից	400,563	217,466
Ոսանողական սնունդ ստորաբաժանումից	-	-
Այլ վճարովի մատուցություններից	233,129	260,423
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	4,179,223	3,815,043

5. ԽՐԱՑՄԱՆ ԵՆՔԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հազար դրամ	2022թ. Դեկտեմբերի 31- ին ավարտված տարի	2021թ. Դեկտեմբերի 31- ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ	2,871,749	2,650,592
Կոնոմալ ծախսեր	88,755	93,886
Տարածքների վաքրման և անվտանգության սպահովման ծախսեր	-	-
Եինարարական ծախսեր	3,305	4,243
Գրասենյակային և տնտեսական ծախսեր	14,307	33,389
Մենդի ձեռքբերման ծախսեր	8,005	7,155
Կրթաթոշակ և ուսանողական այլ ծախսեր	29,059	10,054
Տպագրական ծախսեր	17,628	11,931
Գործուղման ծախսեր	720	386
Մաշվածություն	-	-
Այլ ծախսեր	10,360	32,914
ԱԱՀ-ի պակասեցման ծախսեր	39,276	31,354
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	3,083,164	2,875,904

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՒԼԻՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
 ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տերյան 105
 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՅՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

6. ԻՐԱՏԱՆՆԻՍՔ

Հազար դրամ	2022թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ձեռքեր	136,812	175,632
Հիմնական միջոցների մաշվածության գծով ծախս	94,253	77,873
Գովազդի ծախսեր	634	2,354
Սպասարկող անձնակազմի աշխատավարձ	91,986	88,309
Այլ ծախսեր	5,512	3,923
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	329,197	348,091

7. ՎԵՐՅՈՒՄ ԾԱԽՍԵՐ

Հազար դրամ	2022թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ	582,322	483,677
Հիմնական միջոցների մաշվածության գծով ծախս	9,120	6,873
Հիմնական միջոցների նորոգման ծախսեր	173	227
Գործուղման և Ներկայացուցչական ծախսեր	18,621	3,941
Տրանսպորտային և ապահովագրության ծախսեր	34,388	25,522
Շինարարական ծախսեր	4,620	4,175
Խորհրդատվական և փորձադիտական ծախսեր	3,535	1,453
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	75,297	31,932
Բանկային ծառայությունների ծախսեր	2,965	426
Չփոխհատուցվող հարկերից ծախսեր	17,131	23,915
Վարչական այլ ծախսեր	18,895	9,725
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	767,067	591,866

8. ԱՅԼ ԳԱՆՔ

Հազար դրամ	2022թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ծախսեր տույժերից, տուգանքներից, դատական ծախսեր	58	938
Անհուսալի դեբիտորական պարտքերի դուրսգրում	19,274	37,146
Կրթաթոշակ և ուսանողական այլ ծախսեր	-	900
Հիմնական միջոցների մաշվածության գծով ծախսեր	3,565	-
Օգնություն	50	186
Արձակուրդային պահուստի հետ վերադարձ	42,100	23,094
Գործառնական այլ ծախսեր	27,682	6,119
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	92,729	68,383

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
 ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տերյան 105
 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

9. ՇԱՐՔԱՅԻՆ ԳՅՈՒՆՆԵՐ

Հազար դրամ	2022թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործողման և ներկայացուցչական ծախսեր	22,071	2,767
Բանկային ծառայությունների ծախսեր	-	11
Աջխառնվարձ	107,510	52,548
Ելույթների ծախս	3,253	-
Հիմնական միջոցների մաշվածության գծով ծախս	116,671	148,657
Կրթաթոշակ և ուսանողական այլ ծախսեր	13,638	4,715
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	263,143	208,698

10. ՇԱՔՈՒՔԱՆՈՒԿ ԳՅՈՒՆ (ՇԱԿԱ) ԵՎԱՐՈՒՄ

Հազար դրամ	2022թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	28,816	23,158
Հաշվետու ժամանակաշրջանում ճշգրտվիչ առաջացած հարկ	-	1,508
Հետաձգված հարկ	(649)	26,488
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	28,167	51,154

ԱՐՅՈՒՆԱԿԵՑ ՀԱՐՎՅՈՒՆՄԱՆ ՎԵՐԱՍՏԱՎՈՐՈՒՄ

	2022թ.		2021թ.	
	Հազար դրամ	%	Հազար դրամ	%
Ճահույթ մինչև հարկումը	(20,084)	100%	29,329	100%
Ճահույթահարկի հաշվարկ				
Կիրառելի հարկային դրույթով	(3,615)	18%	5,279	18%
Չնվազեցվող ծախսեր	31,782	-158%	45,875	156%
Ընդամենը	28,167	-140%	51,154	174%

«ԱՅՏԱՍԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՈՒՍԵՆՆԵՐԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԳՐԱՄ
ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տեղյան 105
ՖԻԼԱԼՆԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

11. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՒՏՈՑՆԵՐ

Հազար դրամ	Շենքեր և շինություններ	Մեքենաներ, սարքավորումներ	Այլ	Ընդամենը
<i>Ակզրնական արժեք</i>				
Առ 01.01.2021թ.	3,233,945	3,298,968	807,795	7,340,708
Ավելացում	21,475	105,445	63,783	190,703
Օտարում	-	-	-	-
Ներքին շարժ	-	-	(66,352)	(66,352)
Շահագործումից հանում	-	(119,405)	(13,356)	(132,761)
Առ 31.12.2021թ.	3,255,420	3,285,008	791,870	7,332,298
Ավելացում	55,807	122,523	24,186	202,516
Օտարում	-	(29,483)	(8,366)	(37,849)
Ներքին շարժ	-	-	-	-
Շահագործումից հանում	-	(75,730)	(21,409)	(97,139)
Առ 31.12.2022թ.	3,311,227	3,302,318	786,281	7,399,826
<i>Մաշվածություն</i>				
Առ 01.01.2021թ.	(1,776,491)	(3,116,343)	(725,639)	(5,618,473)
Ավելացում	(104,833)	(112,537)	(14,427)	(231,797)
Օտարում	-	-	-	-
Շահագործումից հանում	-	119,405	13,290	132,695
Առ 31.12.2021թ.	(1,881,324)	(3,109,475)	(726,776)	(5,717,575)
Ավելացում	(107,144)	(94,916)	(12,045)	(214,105)
Օտարում	-	33,747	4,102	37,849
Շահագործումից հանում	-	75,730	20,908	96,638
Առ 31.12.2022թ.	(1,988,468)	(3,094,914)	(713,811)	(5,797,193)
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>				
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,457,454	182,625	82,156	1,722,235
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,374,096	175,633	65,094	1,614,723
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,322,759	207,404	72,470	1,602,633

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԳՐԱՎ
 ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տերյան 105
 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

12. ՈՅ ԿՅՈՒՅԱԿԱՆ ԱՎՏԻՎՆԵՐ

Հազար դրամ	Այլ	Համակարգչային ծրագրեր	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	772	86,864	87,636
Ավելացում	-	298	298
Օտարում	-	(25,143)	(25,143)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	772	62,019	62,791
Ավելացում	-	-	-
Օտարում	-	(19,864)	(19,864)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	772	42,155	42,927
<i>Կուտակված ամորտիզացիա և արժեզրկում</i>			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(772)	(78,968)	(79,740)
Ավելացում	-	(1,609)	(1,609)
Օտարում	-	25,143	25,143
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(772)	(55,434)	(56,206)
Ավելացում	-	(1,291)	(1,291)
Օտարում	-	19,864	19,864
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(772)	(36,861)	(37,633)
<i>Մնացորդային արժեք</i>			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	7,896	7,896
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	6,585	6,585
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	5,294	5,294

13. ՊԱՇԱՐՆԵՐ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հումք և նյութեր	175,584	82,939
Շինանյութ	5,483	56,520
Ապրանքներ	8,367	9,428
Սնունդ	-	-
Անավարտ արտադրանք	-	-
Ընդամենը	189,434	148,887

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՒԽՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
 ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տեղյան 105
 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

14. Առեկտրակայաններ և այլ հեռահեղուկային ռեսուրսներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	67,401	79,994
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	(25,902)	(28,693)
Բուս առևտրային դեբիտորական պարտքեր	41,499	51,295
Տրված կանխավճարներ	967	313
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեին	-	393
Նապակելից տոկոսներ	-	-
Այլ դեբիտորական պարտքեր	229	67
Ընդամենը	42,695	52,068

15. Դրամական միջոցներ և դրևե հասարձեքներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ միջոցներ	-	-
Բանկային հաշիվներ	690,607	974,219
Դրամական միջոցների համարձեքներ	396,349	310,977
Ընդամենը	1,086,956	1,285,196

16. Առեկտրակայաններ և այլ հեռահեղուկային ռեսուրսներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պարտավորություն գնումների գծով	26,626	27,322
Պարտավորություն աշխատակիցների նկատմամբ	1,723	1,508
Վճարվելիք կրթաթոշակ	2,666	1,043
Վճարվելիք հարկեր և դրոշմանիշային վճար	47,079	33,524
Այլ պարտավորություններ	8,516	40,398
Ընդամենը	86,610	103,795

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՎ

ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տեղյան 106

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

17. Փոխարժեքներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ընթացիկ	12,166	30,415
Փոխարժեքումներ	12,166	30,415
Ընթացիկ	18,249	19,770
Փոխարժեքումներ	18,249	19,770

18. Ապահովման զեղչերի ցուցանիշներ

Հազար դրամ	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը առ 01 հունվարի	1,165,126	1,252,205
Ստացված ակտիվներ	70,142	68,756
Անհատուց ստացված շնորհեր	-	-
Տեղափոխումից եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	2,740	3,500
Անհատուց ստացված շնորհի հանձնում պետությունը	-	-
Եկամուտ (ծախս) փոխարժեքային տարբերություններից	-	(6,654)
Ճանաչված եկամուտ ՀԱ	(121,039)	(152,681)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,116,969	1,165,126

19. Եկամտաբերման վերաբերող ցուցանիշներ

Հազար դրամ	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը առ 01 հունվարի	49,156	55,291
Ստացված հատկացումներ	131,941	87,261
Փոխանցում ակտիվներին վերաբերող շնորհներից	-	-
Ետ վերադարձ	(1,297)	(7,625)
Հատկացում ակտիվներին վերաբերվող շնորհներին	(2,740)	(3,500)
Եկամուտներ փոխարժեքային տարբերություններից	(8,063)	(25,861)
Որպես եկամուտ ճանաչված հատկացումներ (ծախ.)	(146,556)	(56,410)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	22,441	49,156

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տերյան 105
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

20. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ և ԲԻՎԵՍԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

(ա) Անվտոմի ներկայացում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Հիմնադրամը ենթարկում է ռեսուլյալ ռիսկերին.

- Պարտքային ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ
- Շուկայական ռիսկ

Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվությունները նշված յուրաքանչյուր ռիսկին Հիմնադրամի ենթարկվածության մասին, ինչպես նաև ռիսկերի չսահման և կառավարման հետ կապված Հիմնադրամի նպատակները, քաղաքականությունը և գործընթացները: Սույն ֆինանսական խաչվետվություններում ներկայացված են վերը նշված ռիսկերին վերաբերող թվային բացառայառումներ:

Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում Հիմնադրամի ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար: Ղեկավարությունը կանոնավոր կերպով հաշվետվություններ է ներկայացնում Հոգաբարձուների խորհրդին իր գործունեության վերաբերյալ:

Հիմնադրամի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Հիմնադրամը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների ու Հիմնադրամի գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

(բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմնի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Հիմնադրամի նկատմամբ: Հիմնադրամը ցուցաբերում է առանձնահատուկ մտածում պայմանագրային յուրաքանչյուր կողմի նկատմամբ: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում գործընկերներից ստացվելիք դեբիտորական պարտքերի և կապակցված կողմերին տրված վարկերի գծով:

Հիմնադրամը չի պահանջում գրավ ֆինանսական ակտիվների գծով: Վարկային գնահատումներ իրականացվում են որոշակի սահմանաչափը գերազանցող գումարներ պահանջող հաճախորդների համար՝ բացառությամբ կապակցված կողմերի:

(գ) Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

Վարկային ռիսկին Հիմնադրամի ենթարկվածությանը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր գործընկերոջ առանձնահատկություններից: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը դիտարկում է նաև գործընկերների քաղաքի կառուցվածքը, ներառյալ տվյալ ոլորտի հաճախորդի ու երկրի կողմից հանձնառնված պարտականության չկատարման ռիսկը, քանի որ այս գործոնները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկային ռիսկի վրա:

Հիմնադրամը ճակատորմ է արժեզրկման գծով պահուստ, որնիրենից ներկայացնում է առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով կրած վնասներին Հիմնադրամի գնահատականը: Այս պահուստը վերաբերում է անհատական հիմունքով ռիսկի զգալի գործոն պարունակող պարտքերին, որոնք արժեզրկված են:

«ՀԱՏԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տերյան 105

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱԾՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

(դ) Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Համաձայն «Փոխկապակցված կողմերի բացահայտում» ՀՀ ԱՄ 24-ի կողմերը համարվում են փոխկապակցված, եթե մի կողմը հնարավորություն ունի վերահսկել մյուս կողմին կամ էական ազդեցություն ունենալ մյուս կողմի ֆինանսական և գործառնական որոշումների կայացման վրա: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների տեսանկյունից, փոխկապակցված կողմերը ներառում են Հիմնադրամի ղեկավարության անդամներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց, ինչպես նաև այլ անձանց և կազմակերպություններին, որոնք փոխկապակցված են կամ համապատասխանորեն վերահսկվում են նրանց կողմից:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Հիմնադրամի ղեկավար անձնակազմի հետ կատարվել է 102,029 հազար դրամի գործարք /վճարվել է/ աշխատուժան:

(ե) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Հիմնադրամը կունենա շեփարհություններ՝ իր ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնց մարումը պահանջում է դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի տրամադրում: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Հիմնադրամի մոտեցումն է ապահովել բավարար իրացվելիություն³ բնականոն և արտակարգ իրավիճակներում պարտավորությունները կատարելու համար³ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Հիմնադրամի համբավը վտանգելու: Հիմնադրամը ապահովում է ցպահանջ դրամական միջոցների այնպիսի չափի առկայություն, որը բավարար կլինի ակնկալվող գործառնական ծախսերը ծածկելու համար³ ներառյալ ֆինանսական պարտականությունների սպասարկման ծախսերը: Այս պարագայում հաշվի չի առնվում առանձնահատուկ հանգամանքների հնարավոր ազդեցությունը, որոնք հնարավոր չէ կանխատեսել, օրինակ³ բնական աղետները:

(զ) Ծովայական ռիսկ

Ծովայական ռիսկը Հիմնադրամի եկամտի կամ նրա ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում արտաբժույթի փոխարժեքի դրույքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխության արդյունքում: Ծովայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴԻՍԱՐ
ՀՎՀՀ 01504054, ՀՀ, ք. Երևան, Տեղյան 105
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

21. ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՌԵՊԵՐ

(ա) ԵՐԱԿԱՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ

Հիմնադրամը բավարարում է ՀՀ կառավարության պահանջները կապված շրջակա միջավայրի հետ և չունի պարտավորություններ կապված շրջակա միջավայրի հետ:

(բ) ՎԵՐԱՀՍՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմնադրամն ամբողջությամբ վերահսկվում է Հոգաբարձուների խորհրդի կողմից:

(գ) ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

• Հարկային պարտավորությունները Հայտանում

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և արահանջում են մեկնաբանություններ տարրեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել ձարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Դեկլարությունը գտնվում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները և կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային պարտավորությունների գծով: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել Հիմնադրամի համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

Ռեկտոր՝

Գ.Պ. Վարդանյան

Գլխավոր տնօրեն

Կ.Ս. Խաչատրյան